

Länsi-Kymen Osuuspankin toimintakertomus ja tilinpäätös 2024

LÄNSI-KYMEN OSUUSPANKKI

Y-TUNNUS 0158376-2

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1-22 Toimintakertomus

23-24 Osuuspankin tuloslaskelma ja tase

25-26 Rahoituslaskelma

Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä
annettavat tiedot

27-46 Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet

47-67 Liitetiedot

68 Hallituksen allekirjoitus

68 Hallintoneuvoston lausunto

69 Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

LÄNSI-KYMEN OP

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Länsi-Kymen Osuuspankin korkokate kasvoi ja osuuspankin liikevoitto oli suurempi kuin edellisvuonna. Tilikaudella kirjattiin vertailukautta vähemmän odotettavissa olevia luottotappioita luotoista ja muista sitoumuksista. Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvon alentumisten) määrä suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyi alhaisella tasolla. Kulujen suhde tuottoihin heikkeni hieman. Luottokanta ja talletuskanta kasvoivat vuoden 2024 aikana. Ydinpääoman CET1-vakavaraisuussuhde oli edellisvuotta parempi. Omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi vuoden aikana.

Vuoden 2024 kuluessa Länsi-Kymen Osuuspankki on neuvotellut OP Lemin, OP Luumäen ja OP Savitaipaleen kanssa näiden pankkien sulautumisesta OP Länsi-Kymeen 28.2.2025, jolloin OP Länsi-Kymen nimi vaihtuu ja pankin nimeksi tulee OP Salpa.

Pankkien yhdistymisen tavoitteena oli turvata nyt samalla talousalueella toimivien pankkien kilpailukyky, kasvu ja tehokkuus sekä vahvistaa ja varmistaa paikallisen pankkipalvelun monipuolisuus, joustavuus ja henkilökohtaisuus kustannustehokkaasti yhä vaativammaksi muuttuvassa kilpailu- ja markkinatilanteessa.

Päätös sulautumisesta tehtiin OP Länsi-Kymen ja OP Lemin ylimääräisissä osuuskunnan kokouksissa ja OP Luumäen ja OP Savitaipaleen edustajiston kokouksissa 19.6.2024.

Avainlukuja

	2024	2023	Muutos, %
Liikevoitto, 1000 €	11 274	9 956	13,2
Kulujen suhde tuottoihin, %	47,9	46,9	1
Oman pääoman tuotto (ROE), %	9,8	9,1	-0,7
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	32,90	31,44	1,46
Omistaja-asiakkaat	16 074	16 083	-9

OP Ryhmä

Länsi-Kymen Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta ja sen tytäryhtiö OP Vähittäisasiakkaat Oyj. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa

talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosisikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari 3 -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Vuonna 2024 maailmantalous kasvoi ennakkotietojen mukaan pidemmän ajan keskiarvovauhtia. Luottamus maailmantaloutta kohtaan koheni suhdannekyselyjen mukaan vuoden aikana palvelualojen vetämänä, mutta teollisuuden suhdannetilanne ei elpynyt vaisuista lukemista. Vaikka euroalueen BKT:n kasvu elpyi vuoden jälkipuoliskolla edellisvuotta nopeammaksi, jäi se pitkän ajan keskiarvoa hitaammaksi. Inflaatio hidastui joulukuussa vuoden 2023 lopun 2,9 prosentista 2,3 prosenttiin.

Maailman keskeiset osakehintaindeksit nousivat vuonna 2024 edellisvuoden loppua korkeammalle tasolle. Suomessa osakkeiden hinnat olivat joulukuun lopussa hieman edellistä vuodenvaihdetta matalammalla.

Euroopan keskuspankki laski vuonna 2024 ohjauskorkojaan neljä kertaa. Talletuskorko aleni 3,00 prosenttiin. Keskeinen asuntolainojen viitekorko, 12 kuukauden euriborkorko laski joulukuun loppuun mennessä 2,46 prosenttiin vuoden 2023 lopun 3,51 prosentista.

Suomessa BKT supistui vuoden 2024 alkupuolella edellisvuoteen nähden, mutta ennakkotietojen perusteella BKT kasvoi loppuvuonna hieman edellisestä vuodesta. Työttömyysasteen trendi nousi marraskuussa 9,0 prosenttiin vuoden 2023 lopun 7,7 prosentista. Inflaatio hidastui joulukuussa 0,7 prosenttiin vuoden takaisesta 3,6 prosentista. Asuntokauppa väheni edellisestä vuodesta ja asuntojen hinnat laskivat.

Vastuullisuus

Vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä ja tiivis osa OP Ryhmän toimintaa.

OP Ryhmän vastuullisuustyö perustuu ryhmän perustehtävään ja arvoihin, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Liiketoiminnan tulee edistää asiakkaiden ja toimintaympäristön hyvinvointia, turvallisuutta ja kestäväää taloudellista menestystä. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialallaan Suomessa.

OP Ryhmän vastuullisuusohjelma ohjaa ryhmän toimintaa. Vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat ryhmän strategiaa sekä ohjaavat liiketoimintojen ja osuuspankkien vastuullisuustyötä. Vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: Ilmasto ja ympäristö, Ihmiset ja yhteisöt sekä Hyvä hallintotapa. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma ja sen tavoitteet vastaavat muuttuvaan toimintaympäristöön, kasvaneisiin sidosryhmien odotuksiin ja lisääntyneisiin sääntelyvaateisiin. Vastuullisuusohjelma ja sen tavoitteet on työstetty yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Ilmasto ja ympäristö -osiossa asetetaan tavoitteet kestävien rahoitus- ja sijoitustuotteiden tarjoamisesta, luotto- ja sijoitussalkkujen päästövähennyksistä sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisestä. Ihmiset ja yhteisöt -osiossa keskiössä ovat paikallisyhteisöjen hyvinvointi sekä oman talouden hallinnan sekä taloustaitojen tukeminen. Hyvä hallintotapa sisältää vastuullisuuden integroimisen kaikkeen liiketoimintaan ja sen riskinottoon sekä tavoitteen hallinnon monimuotoisuuden lisäämisestä. OP Ryhmä on sitoutunut kansainväliseen Partnership for Carbon Accounting Financials -yhteistyöhankkeeseen (PCAF), jonka tavoite on kehittää ja ottaa käyttöön yhtenäinen tapa arvioida ja raportoida lainoihin ja sijoituksiin liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä.

Länsi-Kymen Osuuspankin vastuullisuustyö näkyy monin erilaisin teoin pankin toimialueen arjessa; pankki on palkannut nuoria kesätöihin, tukenut nuorten taloustaitojen karttumista ja seniori-ikäisten digitaitojen karttumista erilaisissa asiakastilaisuuksissa, ja tukenut toimialueensa paikallisia tapahtumia erilaisin sponsoroinnein.

OP Ryhmän Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct) sisältävät ryhmän vastuullisuus- ja ympäristöperiaatteet, joiden mukaisesti kaikkien OP Ryhmässä työskentelevien tulee toimia roolista, asemasta tai toimipaikasta riippumatta. Yksityiskohtaisemmat säännöt ja ohjeet täydentävät Hyvän liiketavan periaatteita. Toimittajan vastuullisuusvaatimukset (Supplier Code of Conduct) velvoittavat kaikkia ryhmän palveluntarjoajia, muita toimittajia ja kumppaneita. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on myös sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteita. OP Ryhmä on allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmä raportoi vastuullisuudestaan raportointivuodesta 2024 alkaen kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) alaisten eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (ESRS) mukaisesti.

Kirjanpitolain 7 luvun edellyttämä kestävyysraportti raportoidaan 18 §:n mahdollistamalla tavalla OP Ryhmän (kotipaikka Helsinki) vuoden 2024 toimintakertomuksessa. OP Ryhmän toimintakertomus löytyy osoitteesta [OP Ryhmän raportit | OP Ryhmä | OP](#) ja tilintarkastuslain 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportoinnin varmennuskertomus osoitteesta [OP Ryhmän raportit | OP Ryhmä | OP](#). OP Ryhmän toimintakertomus julkaistaan vuoden 2025 viikolla 6.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Osuuspankki käytti osan parantuneesta kannattavuudestaan tarjoamalla omistaja-asiakkaille lisäetuja. Osuuspankki korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Omistaja-asiakkaat saivat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuonna 2024.

Eduskunta hyväksyi loppuvuodesta Suomen hallituksen hallitusohjelmakirjauksen mukaisen esityksen OP-bonuksiin vaikuttavasta, finanssialan asiakasbonusten verotuskäytäntöihin liittyvästä lakimuutoksesta. 1.1.2026 voimaan tuleva lakimuutos vaikuttaa OP-bonusten verokohteluun merkittävästi. Uuden lain myötä finanssialan asiakasbonukset tulkitaan veronalaisiksi, jos niitä käytetään muihin kuin palveluihin, joista niitä on kertynyt, esimerkiksi jos pankkipalveluista kertyneitä OP-bonuksia käytettäisiin vakuutusmaksuihin. OP Ryhmä on valmistautunut finanssialan asiakasbonusten verotuskäytäntöjen muutokseen hyvin ja OP Ryhmän omistaja-asiakkaat saavat jatkossakin vähintään entisen tasoiset taloudelliset edut lakimuutoksesta huolimatta.

Osuuspankki on hyväksynyt sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Länsi-Kymen Osuuspankkiin sulautuu Savitaipaleen Osuuspankki, Lemin Osuuspankki sekä Luumäen Osuuspankki. Sulautumisen myötä pankin nimi muuttuu Osuuspankki Salpaksi. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintiajankohta on 28.2.2025.

Tilikauden aikana aloitettiin Miehikkälän konttorin peruskorjauksen suunnittelu ja peruskorjaus alkoi heti tammikuun 2024 alussa. Peruskorjaus valmistui pankin toimitilojen osalta elokuussa 2024 ja muiden tilojen osalta joulukuussa 2024.

Osuuspankki on arvioinut uudelleen kiinteistöjensä arvoja. Kiinteistöjen arvot on saatettu vastamaan tilojen arvoa OP Ryhmän strategian mukaiselle liiketoiminnalle.

Länsi-Kymen Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Länsi-Kymen Osuuspankki omistaa tytäryhtiöitä 3 kpl (Kiinteistöosaakeyhtiö Elimäen Matkakaari, Kiinteistöosaakeyhtiö Elimäen Rahatori ja Kiinteistöosaakeyhtiö Korian Keskustori).

Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, koska suurimman tytäryhtiön taseen loppusumma on alle 1 %:n Osuuspankin taseesta.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Osuuspankki korottaa vuodelta 2025 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2025 loppuun saakka.

EU:n vakavaraisuusasetuksen muutoksilla (CRR3), jotka implementoivat lopullisen Basel III -sääntelyn EU:ssa, arvioidaan olevan vähäinen heikentävä vaikutus osuuspankin vakavaraisuuteen. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2025 alkaen.

Länsi-Kymen Osuuspankilla ei ole ollut olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 €	2024	2023	Muutos, %	2022
Tuotot				
Korkokate	20 773	20 016	3,8	8 288
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	1 637	1 620	1	956
Palkkiotuotot, netto	1 565	2 070	-24,4	2 832
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	2	37	-93,5	5
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-71	-159	-55,4	-100
Liiketoiminnan muut tuotot	100	87	14,7	80
Muut tuotot yhteensä	3 234	3 656	-11,6	3 773
Tuotot yhteensä	24 007	23 672	1,4	12 062
Kulut				
Henkilöstö- ja hallintokulut	-3 542	-2 876	23,1	-2 299
Muut hallintokulut	-4 833	-4 161	16,1	-3 271
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	-190	-2 176	-91,3	-370
Liiketoiminnan muut kulut	-2 937	-1 899	54,7	-1 579
Kulut yhteensä	-11 501	-11 112	3,5	-7 519
Lopulliset ja odotetavissa olevat luottotappiot	-1 232	-2 604	-52,7	-651
Liikevoitto (-tappio)	11 274	9 956	13,2	3 892

Liikevoitto kasvoi merkittävästi vertailukaudesta korkokatteen kasvettua. Markkinakorkojen nousu kasvatti edelleen korkokatetta.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot

1000 €	2024	2023	Muutos, %
Talletuksista	165	168	-1,9
Luotonannosta	452	472	-4,2
Maksuliikkeestä	1 295	1 629	-20,5
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	216	196	10,1
Omaisuuksienhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	100	42	135,7
Takauksista	61	56	9,1
Vakuutusten välityksestä	522	615	-15,3
Muut	929	910	2
Yhteensä	3 739	4 090	-8,6
OP-bonukset	-1 876	-1 686	11,3
Palkkiotuotot yhteensä	1 863	2 404	-22,5
Palkkiokulut	-298	-334	-10,8
Palkkiotuotot, netto	1 565	2 070	-24,4

Osuuspankin palkkiotuotot laskivat vertailuvuodesta. Palkkiot luotonannosta ja maksuliikkeestä pienenevät. Sen sijaan omaisuushoidosta ja lainopillisista tehtävistä palkkiot kasvoivat. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille kertyneet OP-bonukset, joiden määrä kasvoi.

Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja rasitti arvonalentumisten kasvu.

Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset. Tutkimus- ja kehitystoiminta on keskitetty OP Ryhmän keskusyhteisöön.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot vähenivät vertailukaudesta. Suhteutettuna luotto- ja takauksentaan toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot pysyivät matalalla tasolla.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot

1000 €	2024	2023	Muutos, %
Toteutuneiden ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	-1 232	-2 604	-52,7
Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauksentaan %	0,25	0,55	-0,29

Matemaattiseen laskentakavaan perustuvat, ns. odotettavissa olevat luottotappiot saamisista laskivat vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyivät matalalla tasolla. Varsinaisia toteutuneita luottotappiota pankille kertyi vuonna 2024 790 tuhatta euroa (729) ja näiden tulosvaikutus pankille oli 232 tuhatta euroa (304).

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2024 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

1000 €	31.12.2024	31.12.2023	Muutos, %	31.12.2022
Tase	693 213	684 190	1,3	701 608
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä*	479 434	468 711	2,3	468 501
Saamistodistukset*	1 502	1 501	0	1 700
Osakkeet ja osuudet	42 396	36 369	16,6	36 333
Velat yleisölle ja julkisyhteisölle*	460 867	435 826	5,7	433 193
Oma pääoma	86 323	79 856	8,1	72 378
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	18 513	16 351	13,2	21 272

* Osuuspankki muutti vuoden 2024 aikana lainasaamisten ja saamistodistusten saamatta olevien korkojen sekä rahoitusvelkojen maksamattaolevien korkojen esittämistä taseella. Muutokset tehtiin takautuvasti vertailuvuoden taseelle 31.12.2023. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja nostettiin tilikauden aikana 66 768 tuhatta euroa eli 0,2 tuhatta euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 481 415 tuhatta euroa (473 069). Luottokanta ja asuntoluottojen määrä kasvoi viime vuodesta.

Järjestämättömät saamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Järjestämättömät saamiset ja lainanhoitojoustot

1000 €	31.12.2024	31.12.2023	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	22 300	24 221	-7,9
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	6 495	7 142	-9,0
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	9 520	11 364	-16,2
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	6 285	5 715	10,0
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	28 546	32 523	-12,2
Ongelmasaamiset yhteensä	50 846	56 744	-10,4

Taulukon luvut esitetään bruttomääräisinä eli luvuista ei ole vähennetty tappiota koskevaa vähennyserää. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset

1000 €	31.12.2024	31.12.2023
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	1 303	1 363
Prosenttia taseesta	0,2	0,2
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	386	450
Prosenttia taseesta	0,1	0,1
Käypä arvo	235	302
Nettotuotto, %	-15,8	-12,5
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	1 689	1 813
Prosenttia taseesta	0,2	0,3

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Pankilla ei ole sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöissä.

Omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ei kirjattu arvonalennuksia eikä niiden peruutuksia.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 158 972 tuhatta euroa (163 558).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 42 396 tuhatta euroa (36 369).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	31.12.2024	31.12.2023	Muutos, %
1000 €			
Talletukset			
Käyttötilit	443 192	427 423	3,7
Määräaikaistilit	10 879	3 395	220,4
Muut talletukset	2 219	2 421	-8,4
Korkovelat talletusveloista	4 574	2 576	77,5
Talletusvelat yhteensä	460 864	435 816	5,7
Muut velat	3	10	-70,6
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä*	460 867	435 826	5,7

* Osuuspankki muutti vuoden 2024 aikana lainasaamisten ja saamistodistusten saamatta olevien korkojen sekä rahoitusvelkojen maksamattaolevien korkojen esittämistä taseella. Muutokset tehtiin takautuvasti vertailuvuoden taseelle 31.12.2023. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen laatisperiaatteissa.

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, vähenivät 121 881 tuhanteen euroon (144 855).

Osuuspankillä ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Länsi-Kymen Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 8,1 prosenttia 86 323 tuhanteen euroon (79 856).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 27 917 tuhatta euroa (27 608). Omistaja-asiakkaila oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 1 656 tuhatta euroa (1 608) ja Tuotto-osuuksiin 26 261 tuhatta euroa (26 000). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 2 009 tuhatta euroa (2 225) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 49 tuhatta euroa (53).

Tuotto-osuuksien haltijoille maksettiin kesäkuussa 2024 vuodelta 2023 korkoa 4,50 prosenttia eli yhteensä 1 111 tuhatta euroa. Jäsenosuosuuspääomalle ei makseta korkoa.

Osuuspankillä voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 16 074 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuuksia ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 262 607 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuuksia tai Tuotto-osuuksia. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankillä on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankillä on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Veroperusteiset varaukset

Luottotappiovarausta kasvatettiin 2 934 tuhatta euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään standardimenetelmää. Myös markkinariskien ja operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat

1 000 euroa	31.12.2024	31.12.2023
1000 euroa		
Oma pääoma*	86 323	79 856
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	14 007	11 660
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta	469	715
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	100 799	92 231
Tilikauden tulos, jota ei lueta omiin varoihin	0	0
Suunniteltu voitonjako	0	0
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	0	0
Aineettomat hyödykkeet	0	-363
Varovaisen arvostamisen oikaisu	0	0
Järjestämättömien vastuiden kattamisvaatimuksesta puuttuva määrä	-2 216	-1 381
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	96 096	88 267
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	96 096	88 267
Toissijainen pääoma (T2)	42	0
Yleiset luottoriskioikaisut	42	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	42	0
Omat varat yhteensä	96 138	88 267

* pl. mahdollinen arvonorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

Ydinpääomasta on vertailukaudella vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat.

Kokonaisriski

1 000 euroa	31.12.2024	31.12.2023
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	6 620	7 440
Vähittäissaamiset	57 206	65 613
Kiinteistövakuudelliset vastuut	126 761	120 177
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	17 006	16 359
Saamiset luottolaitoksilta	0	0
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä	1 913	735
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joista on käyt. lyhyen aikavälin luottoluokitus	0	0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset (CIU)	0	0
Erityisen suuren riskin sisältävät erät	1 831	4 076
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	42 396	36 369
Muut erät	1 899	1 604
Luottoriski yhteensä	255 631	252 372
Markkinariski	0	0
Operatiivinen riski	27 133	20 333
Muut riskit ¹⁾	9 329	8 085
Yhteensä	292 093	280 791

1) Muuten kattamattomat riskit.

Vakavaraisuussuhdeluvut (%)

	31.12.2024	31.12.2023
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	32,90	31,44
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	32,90	31,44
Vakavaraisuussuhde	32,91	31,44
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	21,4*	19,2

*syyskuussa 2024

Pääomavaateet

	31.12.2024	31.12.2023
Omat varat	96 138	88 267
Minimipääomavaade + puskurivaateet*	30 671	29 485
Omien varojen ylijäämä	65 467	58 782

* Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1)	<u>Ydinpääoma (CET1) yhteensä</u> x 100
vakavaraisuussuhde, %	Kokonaisriski yhteensä

Ensisijaisen pääoman (T1)	<u>Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä</u> x 100
vakavaraisuussuhde, %	Kokonaisriski yhteensä

Vakavaraisuussuhde, %	<u>Omat varat yhteensä</u> x 100
	Kokonaisriski yhteensä

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat vuoden 2024 lopussa 93 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin OP-yhteenliittymään ja kriisinratkaisutilanteessa muodostettavaan uuteen OP Yrityspankkiin.

Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamisia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku

	2024	2023	2022
Oman pääoman tuotto (ROE), %	9,8	10	4,5
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,4	1,2	0,5
Omavaraisuusaste, %	14,5	13,4	11,9
Kulu-tuotto-suhde, %	47,9	46,9	62,3

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (- tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (- tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulu-tuotto-suhde, %

$$\frac{\text{Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + Nettopalkkiotuotot + Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot + Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaihtelu huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiprofiili

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Pankkitoiminnan riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan OP Ryhmän strategiassa ja riskinoton periaatteissa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa.

Hallitus huolehtii riskien hallinnasta ja riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiprofiilia.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiprofiilista.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomatarpeen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. vakavaraisuustavoitteet ja varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiprofiili on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailta tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityis seurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, seurantarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmamääriä. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2024 yhteensä 96 096 tuhatta euroa.

Pankilla ei ole yhtään sellaista asiakaskokonaisuutta, jonka asiakasriski ylittäisi 10 prosenttia omista varoista.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:ssä olevan sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien limiittien avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan sopimuksen arvoon tai sopimuksen ansaintaan kohdistuvaa epäedullista muutosta, joka aiheutuu rahoitusmarkkinoilla havaittavien hintojen muutoksista. Markkinariskeihin kuuluvat taseen ja taseen ulkopuolisten erien korko-, valuutta-, volatiliiteetti-, luottospread-, osake- ja kiinteistöriski sekä mahdolliset muut hintariskit.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut:

- rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.
- käyvänarvon suojauslaskentaa suojatessaan kiinteäkorkoisen talletuskannan käyvänarvon heikkenemistä korkojen laskulta.
- käyvänarvon suojauslaskentaa suojatessaan luottosopimuksiin liittyvien korkokattojen ja korkoputkien käyvän arvon muutosta.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttaposition syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on niin sanottu seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuusriskit ja tietoturvariskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jokaisen OP Ryhmän yrityksen johto on

vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden.

Operatiivisten riskien hallinnalla yrityksen johto varmistaa, ettei riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

Toteutuneiden riskitapahtumien ja lähellä piti -tilanteiden sekä toimintaan liittyvien riskien että niiden syiden ja vaikutusten jatkuva seuranta on tärkeä osa operatiivisten riskien hallintaa.

OP Ryhmän liiketoiminnan tavoitteena on varmistaa mahdollisimman häiriötön toiminta kaikissa olosuhteissa. Jatkuvuudenhallinnalla yritys varautuu minimoimaan häiriön taloudelliset vaikutukset, keskeytyksien pituudet ja haitalliset mainevaikutukset. Jatkuvuussuunnittelu on osa varautumista, jatkuvuudenhallintaa ja liiketoiminnan riskien hallintaa.

Jatkuvuussuunnittelulla yritys varautuu riskeihin, jotka toteutuessaan voivat aiheuttaa liiketoimintaan pitkän keskeytyksen tai uhkaavat muuten merkittävästi vaarantaa toiminnan jatkuvuutta. Suunnitelma sisältää myös ulkoistettujen toimintojen sekä ulkopuolisten ja muiden palveluntoimittajien jatkuvuuden varmentamisen. Jatkuvuussuunnitelmassa liiketoiminta määrittää jatkuvuuden varmistamiskäytännöt ja toimintamallit toiminnan jatkuvuutta uhkaavien riskien ja vakavien häiriöiden varalta. Ennalta määritetyillä toimintamalleilla se vähentää häiriön haittavaikutuksia sekä liiketoiminnan toiminnan keskeytyksen pituutta.

Tulevan liiketoiminnan riskit

Tulevan liiketoiminnan riskit ovat riskejä siitä, millä ehdoin ja volyymein solmitaan uusia joko nykyisenkaltaisia tai kokonaan uudenlaisia sopimuksia. Tähän sisältyy myös riski, joka syntyy puutteellisesta sisäisestä reagoinnista ja joustamattomuudesta liiketoiminta- ja kilpailuympäristössä tai asiakkaiden arvoissa ja teknologiassa tapahtuneisiin muutoksiin. OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat.

Toimintaympäristön muutostekijät

Toimintaympäristöä analysoidaan osana jatkuvaa riskienarviointia ja strategiaprosessia. Megatrendit ja tulevaisuudenkuvat strategian taustalla heijastavat muutosvoimia, jotka vaikuttavat OP Ryhmän ja sen asiakkaiden arkeen, olosuhteisiin ja tulevaisuuteen. Tällaisia toimintaympäristöä muovaavia tekijöitä ovat tällä hetkellä muun muassa ilmasto, luontokato, tieteelliset ja teknologiset innovaatiot, demografia ja geopolitiikka. Ulkoisen toimintaympäristön tekijöitä tarkastellaan huolellisesti, jotta ymmärretään niiden vaikutukset asiakkaiden tulevaan menestykseen. Neuvonnalla ja liiketoimintapäätöksillä edistetään omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön kestävästä taloudellisesta menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia ja hallitaan samalla OP Ryhmän riskiprofiilia pidemmällä aikavälillä. Asiakkaan neuvonta, palvelujen mitoitus, sopimusten elinkaaren aikainen käsittely, päätöksenteko, johtaminen ja raportointi perustuvat oikeaan ja kattavaan tietoon.

Toimintaympäristön muutostekijät eivät ole riskejä itsessään, vaan ne kanavoituvat erilaisten vaikutusketjujen kautta taloudelliseksi riskeiksi OP Ryhmän pankki- ja vakuutusliiketoiminnalle. Vaikutukset voivat toteutua suoraan tai välillisesti muun muassa luotto-, markkina-, operatiivisina ja maineriskeinä.

OP Ryhmän liiketoiminta kattaa laajasti finanssisektorin eri osa-alueet. Taloudellisen toimintaympäristön ulkopuolelta tulevien yllättävien shokkien suorat ja epäsuorat vaikutukset OP Ryhmän asiakkaiden menestykseen sekä OP Ryhmän toimitiloihin, tietotekniseen infrastruktuuriin ja henkilökuntaan voivat olla moninaiset. Realisoituessaan ne voivat vaikuttaa riskiprofiiliin, pääomitukseseen, likviditeettiin ja päivittäisen toiminnan jatkuvuuteen useilla tavoilla. Tällaisten potentiaalisten shokkien vaikutuksia arvioidaan skenaariotyöskentelyn

keinoin. OP Ryhmä varautuu jatkuvasti tämän kaltaisiin tapahtumiin tekemällä niiden varalta erilaisia toimintasuunnitelmia ja testaamalla näitä suunnitelmia.

Asiakastasolla riskejä hallitaan neuvomalla asiakkaita ja seuraamalla asiakkuuden kehittymistä. Hinnointelu on riskiperusteista. Rahoitettavien ESG-hankkeiden ja/tai -sijoitusten tulee olla taloudellisesti kestäviä. Asiakkaiden tulevasta menestyksestä huolehtiminen varmistaa, että ryhmän liiketoiminta säilyy kannattavana myös pitkällä tähtäimellä ja että toimintaa varten tarvittavat riskipuskurit pääoman ja likviditeetin osalta ovat riittävät. Asiakkaiden neuvomisen osalta pyrkimys on, että se tuottaa lisäarvoa, joka näyttäytyy asiakkaiden entistä parempana taloudellisena asemana ja hyvinvointina.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Tilikauden lopussa Länsi-Kymen osuuspankilla oli Kouvola kaupungissa Elimäellä sijaitsevan pääkonttorin lisäksi viisi sivukonttoria, Kouvola kaupungissa Korialla, Loviisassa, Lapinjärvellä, Artjärvellä sekä Miehikkälässä.

Rahan nostoon tarkoitettu Automatia Pankkiautomaatit Oy:n omistama Ottokäteisautomaatti on Elimäen ja Korian konttoreiden yhteydessä.

Pankkipalveluiden lisäksi osuuspankki tarjoaa OP Vakuutuksen vakuutuspalveluita asiamiesten kautta.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asioinnissa.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2024 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmiä on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Osuuspankin palveluksessa oli katsauskauden lopussa 58 henkilöä (48). Henkilöstöä oli keskimäärin 55 (46).

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Osuuskunnan kokous

Länsi-Kymen Osuuspankin omistaja-asiakkaat eli jäsenet käyttävät osuuskuntalain mukaista päätösvaltaansa osuuskunnan kokouksessa. Jokaisella jäsenellä on osuuskunnan kokouksessa yksi ääni.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävän varsinaisen osuuskunnan kokouksen käsiteltäväksi kuuluvat muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tilinpäätöksen (ja konsernitiilinpäätöksen) vahvistaminen,
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi osuuskunnan kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Osuuskunnan kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 19.3.2024. Ylimääräinen osuuskunnankokous pidettiin 19.6.2024.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan sekä toimitusjohtajan sijaisen. Hallintoneuvosto myös päättää, kuuluuko toimitusjohtaja pankin hallitukseen. Lisäksi se muun muassa vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 15 ja enintään 30 jäsentä. Jäsenmäärä vahvistetaan vuosittain varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa, ja se on tällä hetkellä 21. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2024 yhteensä 2 kertaa.

Hallintoneuvoston jäsenet:

kaikista nimi, (toimikausi), koulutus, ammatti/tehtävä, kotipaikka

Puheenjohtaja

Koskinen Jukka, (2024-2027), ekonomi KTM, toimitusjohtaja, Kouvola

Varapuheenjohtaja

Bergheim-Johansson Margareta, (2024-2027), valtiotieteiden maisteri, hallintojohtaja, Lapinjärvi

Muut jäsenet

Avelin Venla, (2022-2025), insinööri, käyttöpäällikkö, Orimattila

Harju Antti, (2023-2025), tuntiopettaja, Miehikkälä, 31.12.2022 alkaen

Kivelä Aleksi, (2023-2026), AMK agrologi, maatalousyrittäjä/tullitarkastaja, Miehikkälä

Kyöstilä Outi (2024-2027), merkonomi, maatalousyrittäjä, Orimattila

Lassila-Hyypiä Katja (2022-2025), tradenomi, accounting manager, Orimattila

Lempiö Päivi, (2023-2026), maatalousyrittäjä, Lapinjärvi

Lindroos Teresa, (2023-2026), tradenomi, yrittäjä, Loviisa

Maaskola Merja, (2024-2027), FM, saksan ja englannin kielen lehtori, Miehikkälä

Mattila Liisa, (2022-2025), taloushallinnon tradenomi, yrittäjä/maatalousyrittäjä, Kouvola

Meiseri Ari (2023-2026), teknikko, yrittäjä, Lapinjärvi

Oker-Blom Jan D. (2023-2026), valtiotieteiden maisteri, yhteiskuntasuhdejohtaja, Loviisa
Parkko Kari, (2024-2027), metsäkoneen kuljettajatutkinto, maatalousyrittäjä, Kouvola
Pekkanen Mikko, (2023-2026), sähköasentaja, maatalousyrittäjä
Ruuda Ville (2022-2025), keittiömestari, yrittäjä, Kouvola
Seuri Marjo, (2023-2026), yhteiskuntatieteiden maisteri, asiakkuuspäällikkö, Miehikkälä
Sorsa Eero (2023-2026), rakennusinsinööri, maatalousyrittäjä, Kouvola
Ståhls Emilia (2023-2026), kasvatustieteen maisteri, erityisopettaja, Loviisa
Tapio Sami (2023-2026), logistiikkainsinööri, kuljetuspäällikkö, Kouvola
Valkeinen Elina, (2024-2027), metsätalousinsinööri, kasvintuotannon asiantuntija, Kouvola

Hallintoneuvoston sihteerinä toimi pankinjohtaja Ina Lassas.

Hallintoneuvoston valmistelujaos

Hallintoneuvosto on sille kuuluvien valvontatehtävien toteuttamisen tueksi nimennyt keskuudestaan valmistelujaoksen ja vahvistanut sille työjärjestyksen.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin osuuskunnan kokousta ja hallintoneuvostoa henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu osuuskunnan kokoukselle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Lisäksi hallitus huolehtii siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat hallintoneuvoston valitsemat 6-9 jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 7. Hallituksen jäsenen toimikausi on kolme vuotta.

Hallitus kokoontui vuonna 2024 yhteensä 19 kertaa.

Hallituksen jäsenet:

kaikista nimi, syntymävuosi, koulutus, ammatti/tehtävä, kotipaikka, hallituksen jäsenyyden alkamispäivä

Puheenjohtaja

Liljeqvist Sanna, 1977, FM, rehtori, Kouvola, 27.11.2014, puheenjohtajana 10.12.2019 alkaen

Varapuheenjohtaja

Korkkula Rami, 1974, LVI-tekniikan insinööri AMK, toimitusjohtaja, Vantaa, 30.11.2021, varapuheenjohtajana 14.12.2021 alkaen

Muut jäsenet

Aalto Juha, 1956, KTM, toimitusjohtaja, Villikkala, 30.11.2021 alkaen, 2.12.2024 saakka.

Koskela Lasse, 1958, autonasentaja, tullikoulu, Vaalimaan tullin varapäälikkö, eläkkeellä, Miehikkälä, 9.2.2023

Leppänen Jenni, 1982, rakennustekniikan insinööri AMK, tradenomi AMK, palvelupäälikkö, Miehikkälä, 9.2.2023

Nygård Marianne, 1958, puutarhuri, merkonomi, maatalousyrittäjä, Loviisa, 1.12.2010

Rosas Saila, 1962, kauppatieteiden tohtori KTT, toimitusjohtaja, Lapinjärvi, 1.2.2017

Sajomaa Juha, 1974, yritysjohdon ammattitutkinto, maatalouskoneasentaja, maatalousyrittäjä, Kouvola, 30.11.2023

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Pankin toimitusjohtajana on toiminut 1.2.2017 alkaen kauppatieteiden tohtori KTT Saila Rosas (1962).

Tilintarkastaja

Tilintarkastusyhteisö ja tilintarkastajan nimi

PricewaterhouseCoopers Oy, KHT Lauri Kallaskari

Sisäinen tarkastus

OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus vastaa sisäisestä tarkastuksesta kaikissa OP Ryhmän yhteisöissä. Sisäisen tarkastuksen tarkoituksena on parantaa ja suojata OP Ryhmän arvoa tuottamalla johdolle riippumatonta, riskiperusteista ja objektiivista arviointia, varmennusta ja konsultointia.

Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).

Sisäistä tarkastusta on suoritettu OP Ryhmän keskusyhteisön toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvana tarkastuksena. Tarkastukset on priorisoitu ja kohdennettu perustuen Sisäisen tarkastuksen suorittamaan riskiarviointiin ja Sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelmaan sekä huomioiden OP Ryhmän strategiset tavoitteet, sääntely- ja viranomaisvaatimukset sekä Sisäisen tarkastuksen painopistealueet. Tarkastuksissa on arvioitu esimerkiksi sääntelyn ja muiden vaatimusten noudattamista, strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteuttamista, governance-, riskienhallinta- ja kontrollimenettelyjen tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä sisäisen valvonnan laatua. Tarkastuksissa on annettu tarvittaessa suosituksia riskien vähentämiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus on seurannut suositusten toteuttamista systemaattisesti. Sisäinen tarkastus on raportoinut suoritettujen tarkastusten tulokset sekä suositusten toteuttamisen tilanteen OP Ryhmän ylimmälle ja toimivalle johdolle mukaan lukien tarkastettujen osuuspankkien toimitusjohtajat ja hallitukset.

Tulevaisuuden näkymät

Korkojen lasku ja reaalitylojen kasvu tukevat Suomen talouden vahvistumista vuoden 2025 aikana. Elpyminen on toistaiseksi yhä haurasta, ja vientimarkkinoiden kehitykseen liittyy epävarmuutta.

Lemin Osuuspankin, Luumäen Osuuspankin ja Savitaipaleen Osuuspankin osuuskuntakokoukset ovat 19.6.2024 tehneet päätöksen Lemin Osuuspankin, Luumäen Osuuspankin ja Savitaipaleen Osuuspankin sulautumisesta Länsi-Kymen Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintipäivä kaupparekisteriin on 28.2.2025. Samassa yhteydessä Länsi-Kymen Osuuspankki muuttaa nimensä Osuuspankki Salpaksi. Sulautuvien Osuuspankkien varat ja velat siirtyvät Osuuspankki Salpalle ja sulautuvat osuuspankit lopettavat toimintansa. Sulautuvien pankkien jäsenistä tulee ilman eri hakemusta Osuuspankki Salpan jäseniä, ja he säilyttävät heille kuuluvat oikeutensa.

Myös Lemin Osuuspankin, Luumäen Osuuspankin sekä Savitaipaleen Osuuspankin Tuotto-osuuksien koronmaksu siirtyy Osuuspankki Salpan vastattavaksi. Osuuspankki Salpa maksaa Tuotto-osuuksien korot kaikille pankin jäsenille sulautumisen jälkeen.

Tulevasta Lemin Osuuspankin, Luumäen Osuuspankin ja Savitaipaleen Osuuspankin sulautumisesta Länsi-Kymen Osuuspankkiin johtuen 28.2.2025 aloittavan Osuuspankki Salpan tulevaisuuden näkymät ovat valoisat. Yhdistymisen johdosta Osuuspankki Salpa tarjoaa nykyisille ja uusille asiakkaille aiempaa laajempaa palvelut ja mahdollistaa lähipalveluiden saatavuuden myös jatkossa laajan konttoriverkoston kautta. Osuuspankki Salpa tarjoaa kattavat lähipalvelut yhdeksästä nykyaikaisesta konttorista Artjärveltä, Elimäeltä, Korialta, Lapinjärveltä, Lemiltä, Loviisasta, Luumäeltä, Miehikkälästä ja Savitaipaleelta. Kassapalvelut ovat käytettävissä ilman ajanvarausta koko toimialueella. Lisäksi asiakkaiden käytössä ovat kaikki OP Ryhmän tarjoamat digitaaliset palvelut.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Länsi-Kymen Osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 55.312.119,79 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 7.022.400,43 euroa.

Tilikauden voitto (taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 5,50 prosenttia, eli yhteensä 1.407.834,09 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 5.614.566,34 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

LÄNSI-KYMEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Korkotuotot	32 317 901,26	27 712 996,88
Korkokulut	-11 544 920,12	-7 696 903,87
KORKOKATE	20 772 981,14	20 016 093,01
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	1 636 596,00	1 620 411,60
Muista yrityksistä	1 636 596,00	1 620 411,60
Palkkiotuotot	1 863 289,39	2 404 003,21
Palkkiokulut	-297 968,95	-334 079,02
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	2 432,27	37 346,87
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-70 753,65	-158 737,64
Liiketoiminnan muut tuotot	100 041,33	87 238,81
Henkilöstö- ja hallintokulut	-8 374 180,12	-7 037 432,81
Henkilöstökulut	-3 541 671,41	-2 876 242,18
Palkat ja palkkiot	-2 981 843,09	-2 428 077,97
Henkilösivukulut	-559 828,32	-448 164,21
Eläkekulut	-469 323,33	-377 676,59
Muut henkilösivukulut	-90 504,99	-70 487,62
Muut hallintokulut	-4 832 508,71	-4 161 190,63
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	-190 209,91	-2 176 084,96
Liiketoiminnan muut kulut	-2 937 041,77	-1 898 608,39
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	-1 231 681,84	-2 604 387,32
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	11 273 503,89	9 955 763,36
Tilinpäätössiirrot	-2 933 735,71	-959 502,30
Tuloverot	-1 317 367,75	-1 860 603,50
Tilikauden verot	-1 874 003,98	-1 834 721,56
Aikaisempien tilikausien verot	23 855,33	-80 681,91
Laskennallinen vero	532 780,90	54 799,97
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	7 022 400,43	7 135 657,56
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	7 022 400,43	7 135 657,56

LÄNSI-KYMEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
Käteiset varat	1 000 764,49	1 057 949,20
Saamiset luottolaitoksilta	158 972 302,49	163 557 787,89
Vaadittaessa maksettavat	41 731 930,37	36 801 531,93
Muut	117 240 372,12	126 756 255,96
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	479 433 720,47	468 711 124,74
Muut	479 433 720,47	468 711 124,74
Saamistodistukset	1 501 941,25	1 501 486,33
Muilta	1 501 941,25	1 501 486,33
Osakkeet ja osuudet	42 395 800,00	36 368 800,00
Johdannaissopimukset	6 839 831,54	7 790 660,18
Aineettomat hyödykkeet	0,00	362 956,00
Aineelliset hyödykkeet	1 898 561,46	1 603 758,55
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	231 427,64	278 710,64
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	1 017 421,09	1 046 274,18
Muut aineelliset hyödykkeet	649 712,73	278 773,73
Muut varat	334 720,74	301 489,91
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	70 146,80	2 640 131,98
Laskennalliset verosaamiset	765 291,61	294 150,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ	693 213 080,85	684 190 294,84
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	121 881 350,64	144 854 718,36
Luottolaitoksille	121 881 350,64	144 854 718,36
Vaadittaessa maksettavat	32 999,35	10 945,52
Muut	121 848 351,29	144 843 772,84
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	460 866 763,04	435 825 711,73
Talletukset	456 289 631,22	433 239 365,44
Vaadittaessa maksettavat	442 698 998,47	426 899 455,93
Muut	13 590 632,75	6 339 909,51
Muut velat	4 577 131,82	2 586 346,29
Vaadittaessa maksettavat	0,03	0,03
Muut	4 577 131,79	2 586 346,26
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 969 565,14	2 454 575,51
Muut velat	1 976 222,52	2 161 681,41
Muut velat	1 958 187,05	2 136 129,04
Pakolliset varaukset	18 035,47	25 552,37
Siirtovelat ja saadut ennakot	2 680 434,73	4 455 664,86
Laskennalliset verovelat	7 094,18	7 094,18
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	589 381 430,25	589 759 446,05
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	17 508 403,00	14 574 667,29
Verotusperusteiset varaukset	17 508 403,00	14 574 667,29
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	27 916 800,00	27 607 900,00
Jäsenosuudet	1 656 100,00	1 608 300,00
Tuotto-osuudet	26 260 700,00	25 999 600,00
Muut sidotut rahastot	2 649 541,22	2 402 983,74
Vararahasto	3 089 927,81	3 089 927,81
Käyvän arvon rahasto	-440 386,59	-686 944,07
Vapaat rahastot	3 586 942,94	3 586 942,94
Muut rahastot	3 586 942,94	3 586 942,94
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	45 147 563,01	39 122 697,26
Tiliikauden voitto (tappio)	7 022 400,43	7 135 657,56
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	86 323 247,60	79 856 181,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	693 213 080,85	684 190 294,84
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	2 246 907,38	1 957 215,76
Takaukset ja pantit	2 246 907,38	1 957 215,76
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	16 266 341,65	14 393 396,08
Muut	16 266 341,65	14 393 396,08
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	18 513 249,03	16 350 611,84

Länsi-Kymen Op Rahoituslaskelma

€	2024	2023
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	7 022 400,43	7 135 657,56
Oikaisut kauden tulokseen	3 968 561,35	5 985 916,64
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 267 687,04	32 372 837,13
Saamiset luottolaitoksilta	8 377 273,89	31 762 459,61
Johdannaissopimukset	2 211 415,37	-2 356 330,89
Saamiset asiakkailta	-7 960 989,12	2 701 185,44
Sijoitusomaisuus	-5 980 718,92	245 617,45
Muut varat	85 331,74	19 905,52
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-546 559,14	-27 862 675,01
Velat luottolaitoksille	-22 973 395,70	-30 392 207,86
Johdannaissopimukset	-1 687 618,94	1 544 019,67
Velat asiakkaille	23 905 842,61	826 796,17
Varaukset ja muut velat	208 612,89	158 717,01
Maksetut tuloverot	-2 968 866,24	-1 202 100,39
Saadut osingot	1 636 596,00	1 620 411,60
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	5 844 445,36	18 050 047,53
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-169 339,82	-9 301,32
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	-169 339,82	-9 301,32
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	1 423 000,00	2 804 000,00
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-1 114 100,00	-1 131 300,00
Osingot ja osuuspääoman korot	-1 110 791,81	-1 044 372,14
Vuokrasopimusvelat	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-801 891,81	628 327,86
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	4 873 213,73	18 669 074,07

Rahavarat tilikauden alussa	37 859 481,13	19 190 407,06
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden lopussa	42 732 694,86	37 859 481,13
Saadut korot	32 704 702,96	22 801 489,98
Maksetut korot	-9 665 894,39	-5 318 033,64

Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut

Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut

Saamisten arvonalentumiset	1 238 877,80	2 614 932,38
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	-59 415,50	-61 227,33
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	190 756,91	2 267 052,63
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot	1 317 367,75	1 860 603,50
Muut	1 280 974,39	-695 444,54

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	3 968 561,35	5 985 916,64

Rahavarat

Käteiset varat	1 000 764,49	1 057 949,20
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	41 731 930,37	36 801 531,93
Yhteensä	42 732 694,86	37 859 481,13

Liiketoiminnan rahavirran taseen oikaisujen esittämistapaa siirtyvien korkojen osalta on muutettu.

Vuoden 2023 vertailutiedot on oikaistu vastaamaan uutta esittämistapaa.

Muutoksella ei ollut vaikutusta liiketoiminnan rahavirran määrään

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuusmaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolaian ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja eriä.

1.4 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.4.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa.

Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.4.2 Arvostusmenetelmät

1.4.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin, kun kyseessä ovat rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja koska ne ovat erääntyneet yli 90 päivää (ovat vaiheessa 3). Tällöin näiden rahoitusvarojen korkojen suoriteperusteinen tuloutus loppuu ja muuttuu maksuperusteiseksi.

1.4.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnytyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.4.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat.

1.4.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voittot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja

sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Liiketoimintamallin muutos

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Liiketoimintamallin muutoksia odotetaan tapahtuvan harvoin sisäisten tai ulkoisten muutosten seurauksena, ja niiden täytyy olla osuuspankin toiminnan kannalta merkittäviä. Liiketoimintamallin muutoksista päättää osuuspankin hallitus. Liiketoimintamalli muuttuu silloin, kun osuuspankki hankkii tai luovuttaa jonkin liiketoiminta-alueen tai lopettaa sen toiminnan. Liiketoimintamallin muutos dokumentoidaan asianmukaisesti osuuspankin toimesta, ja se käsitellään Taloudessa ja Riskienhallinnassa sen kirjanpitovaikutusten selvittämiseksi (ml. vaikutukset tappiota koskevaan vähennyserään). Yhteisön liiketoimintamallin tavoitteen muutos täytyy toteuttaa ennen luokittelun muutospäivää.

Luokittelun muutosta sovelletaan prospektiivisesti luokittelun muutospäivästä eteenpäin. Luokittelun muutospäivä on seuraavan raportointikauden ensimmäinen päivä, jota ennen päätös luokittelun muutoksesta on tehty. Aikaisempia raportointikausia ei oikaista takautuvasti. Osuuspankissa ei ole ollut liiketoimintamallin muutoksia vuosina 2023-2024.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä, tällaisia ovat mm. lainasopimuksiin liitetyt korkokatot tai korkoputket, jotka huomioidaan osana lainan kokonaisrahavirtoja.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnettyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Osuuspankki myöntää yritysasiakkailleen kestävän rahoituksen luottoja, joissa on sovittu yrityskohtaisten kestävyystavoitteiden saavuttamisesta (esim. kasvihuonepäästöjen vähentämisestä), jotka vaikuttavat luoton marginaalin tasoon. Osuuspankki on arvioinut, että tällaisten sopimusten rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä, jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määrittely.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarviointissa.

1.4.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitaroituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.4.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitojoustoksi, joka on tyypillisesti esimerkiksi lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Lisäksi lainan luokittelu lainanhoitojoustoksi siirtää lainan vähintään arvonalentumisvaiheeseen 2 ja koko voimassaoloajalta laskettavan odotettavissa olevan luottotappion piiriin vähintään kahdeksi vuodeksi tai kunnes asiakkaan maksukyky on tervehtynyt.

Lainanhoitojouston tervehtymisen edellytyksenä on myös, että vähintään kahden vuoden koeajan jälkeen:

- Vähintään puolet saamisen koeajasta asiakas on suorittanut säännöllisiä ja oikea-aikaisia maksuja ja tämän myötä on maksettu huomattava kokonaismäärä pääomasta tai korosta.
- Yksikään asiakkaan vastuista ei ole ollut erääntyneenä yli 30 päivää edellisen kolmen kuukauden aikana.

Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä kuvaavana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisaikankohda on lainan alkuperäinen kirjaamisaikankohda, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudesta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.4.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takauksisopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

1. vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue;
2. rahan aika-arvoa ja
3. järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.4.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: Järjestämättömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa. Maksukyvyttömyyttä arvioidaan Osuuspankin sisäisellä maksukäyttämiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 prosenttia) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvytön viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Järjestämättömän (non-performing) vastuun määritelmä

Järjestämättömän vastuun määritelmä sisältää aiemmin käytetyn maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisten vastuiden lisäksi järjestämättömien lainanhoitojoustollisten saamisten koeajat, ennen kuin ne voidaan luokitella terveiksi (performing). Järjestämätön vastuu määritellään Vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013 47a artiklan mukaisesti. Osuuspankki käyttää järjestämätöntä vastuuta arvonalentumisvaiheen 3 luokittelun kriteerinä.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sopimuskohtaisesti sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Kaikille sopimustyypeille laadulliset kriteerit luottoriskin merkittävästä lisääntymisestä ja siten siirrolle arvonalentumisvaiheeseen 2 ovat lainanhoitojoustot sekä ennakkovaroitusjärjestelmän tuottamaa tarkkailulistamerkintä.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Asuntoluottojen ja vakuudellisten osuuspankkien kulutusluottojen IFRS 9 mallit uudistettiin vuonna 2024. Näiden sopimustyyppien määrällinen muutos arvioidaan kahdella kriteerillä, joista toisen täytyessä luottoriskin katsotaan lisääntyneen merkittävästi:

1) Absoluuttisessa kriteerissä lasketaan ensin absoluuttinen koko voimassaoloajan PD vähentämällä raportointihetken annualisoidusta PD:stä alkuperäinen annualisoitu PD. Sen jälkeen katsotaan ylittääkö se mallinnetun kynnysarvon.

2) Suhteellisessa kriteerissä ensin lasketaan ensin suhteellinen koko voimassaoloajan PD jakamalla raportointihetken annualisoitu PD alkuperäisellä annualisoidulla PD:llä. Sen jälkeen katsotaan ylittääkö se mallinnetun kynnysarvon.

Kaikkien muiden sopimustyyppien määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkaille. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL - lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen kaikissa sopimustyypeissä (ns. backstop kriteetit) jos

- Annualisoidun PD:n kasvu on yli kolminkertaistunut alkuperäisestä.
- Annualisoidun PD:n pitää olla kuitenkin yli 0,3 prosenttia, joten tässä sovelletaan IFRS 9 -standardin sallimaa ns. alhaisen luottoriskin olettaa. Sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.4.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD-menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille tarkkailulistalla ja R-ratingmallin piirissä oleville yritys vastuille, joiden vastuut ovat lähtökohtaisesti päätyneet ECL-laskennan vaiheeseen 2 tai 3 käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.4.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu portfoliokohtaisesti kehitetyille luottoriskimalleille:

- Asuntoluotot ja osuuspankkien vakuudelliset kulutusluotot
- Muut vähittäisvastuut
- Yritysasiakasvastuut

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD ennustaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD ennustaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD ennustaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä. Lisäksi ECL-laskenta huomioi odotukset enneaikaisesta takaisinmaksusta.

ECL-laskenta hyödyntää kolmea eri skenaariota; perus, vahva ja heikko. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa huomioiden mallinnusilmiöitä kuvaavat makrotaloudelliset tekijät ja ennusteet talouden tulevaisuuden näkymistä. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Henkilöasiakkaista asuntoluotoille ja vakuudellisille osuuspankkien kulutusluotoille otettiin käyttöön uusi PD malli vuonna 2024. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa. Yritysvastuiden lifetime PD-mallissa makrotaloudellisina selittävinä tekijöinä käytetään BKT:n muutosta ja reaalikorkoa. Henkilöasiakkaiden lifetime PD-mallissa makrotaloudelliset tekijät on jaettu tarkemmin segmentteittäin ja esimerkiksi asuntoluotoissa käytetään BKT:n muutosta ja euribor 12 kk -korkoa, ja valmiusluotoissa BKT:n muutosta ja euribor 3 kk -reaalikorkoa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista:

- 1) maksukyvyttömyystilan toipumistodennäköisyydestä,
- 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja
- 3) vakuudettomasta palautusosuudesta

Henkilöasiakasvastuilla maksukyvyttömyyden toipumistodennäköisyys on estimoitu tuoteluokkatasolla, kun taas yritysasiakasvastuiden osalta estimaatit ovat toimialakohtaisia. Henkilöasiakkaista asuntoluottojen, vakuudellisten osuuspankkien kulutusluottojen sekä luotollisten tilien ja jatkuvien luottojen portfolioille otettiin käyttöön uudet LGD estimaatit vuonna 2024. Terveille ja maksukyvyttömille vastuille on omat mallit. Vakuudellinen palautusosuus kuvaa kuinka paljon vakuuksista saatavat kassavirrat kattavat jäljellä olevasta vastuun määrästä. Vakuudellinen palautusosuus lasketaan vakuuksien markkina-arvon aliarvostuksen (ns. "haircut") avulla. Markkina-arvon aliarvostukset on estimoitu vertaamalla vakuuslajeittain vakuuksien realisointihintoja suhteessa vakuuksien käypiin arvoihin huomioiden lisäksi vakuuden haltuunotosta ja myymisestä aiheutuvat suorat kulut. Lopuksi markkina-arvon aliarvostusestimaatteihin on lisätty varovaisuusmarginaali vakuusdataan ja estimointiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi. Vakuudeton palautusosuus kuvaa kassavirtoja, jotka on estimoitu tuoteluokkatasolla jäljellä olevalle vastuumäärälle, jota vakuudellinen palautusosuus ei kata.

Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kaikkiin kolmeen komponenttiin. Asuntoluottojen ja vakuudellisten osuuspankkien kulutusluottojen mallin makrotaloudellisiksi tekijöiksi on valittu BKT:n sekä koko maan asuntohintaindeksin muutos

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin noin 13 vuotta.

Luottolupauksille, pankkitakauksille ja valmiusluotoille huomioidaan vaiheessa 3 maksukyvyttömyyden jälkeiset lisänostot CCF-kertoimella.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OP Ryhmän taloudellisessa suunnittelussa. Makrotaloudelliset ennusteet kattavat 2–3 vuotta taloudellisten skenaarioiden perusurasta. Tämän jälkeen skenaario konvergoituu kohti talouden pitkän aikavälin tasapainoa. Pitkän aikavälin tasapainossa BKT ja osa muista muuttujista lasketaan tuotantofunktiomenetelmällä. Vaihtoehtoiset skenaariot perusuran ympärillä määritellään käyttämällä vektoriautoregressiivistä mallia, jossa muuttujien yhteistodennäköisyysjakaumasta ratkaistaan kunkin muuttujan urat halutuilla todennäköisyyksillä. Muuttujien todennäköisyysjakauma perustuu historiassa havaittuihin taloudellisiin sokkeihin ja muuttujien välisiin korrelaatioihin.

Vaihtoehtoisia skenaarioita määriteltäessä huomioidaan myös OP Ryhmän talousennusteen ennustevirheet. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos, 12 kk Euribor -korko ja 3 kk Euribor –reaalikorko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa.

Makrotaloudelliset ennusteet ja ESG

Makrotaloudellisissa skenaarioissa huomioidaan ilmastonmuutoksesta, siihen liittyvästä talouden muutoksesta ja sopeutumisesta johtuvia vaikutuksia talouteen. Makroskenaarioiden laskennassa on tehty arvio talousvaikutuksista, jossa fossiilisen energian käyttöä vähennetään siten, että hiilineutraalisuus 2035 mennessä saavutetaan. Tässä skenaariossa Suomen BKT:n kasvuaste on keskimäärin 0,3 prosenttiyksikköä perusskenaariota hitaampaa usean vuoden ajan. Laskelma voi kuitenkin yliarvioida talouskasvun hidastumista, jos talouden sopeutumiskyky osoittautuu tavanomaista paremmaksi. Tämän vuoksi kielteinen vaikutus sisältyy heikompaan skenaarioon.

Ilmastonmuutoksen talousvaikutuksia koskevia arvioita tullaan tarkentamaan sitä mukaa, kun vaikutuksista kertyy uutta tutkimustietoa, jota voidaan soveltaa skenaariolaskelmiin niiden kattamalla ajanjaksolla.

1.4.4.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Asiantuntija ECL -testausmenetelmällä arvioitavien asiakkaiden kohdejoukkona on tarkkailulistalla R-ratingmallin piirissä olevat yritysvastapuolet, joiden vastuut ovat lähtökohtaisesti päätyneet ECL-laskennan vaiheeseen 2 tai 3. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalyytikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingesitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.4.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata, johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti, pois lukien maksukyvyttömät asiakkaat, joihin voidaan soveltaa myös asiantuntija-arviota. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD -ja LGD-komponenttien välillä.

1.4.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2 prosenttia, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.4.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.4.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.4.4.6 Johdon harkintaan perustuvat arvonalentumisen lisävaraukset ("management overlay")

Osuuspankki voi tehdä tilanteissa, joissa jokin ulkopuolinen tekijä muuttuu erittäin nopeasti (esimerkiksi maailmanlaajuisissa kriiseissä, kuten pandemia tai sota tai Euribor korkojen nousu) johdon arvioon perustuvan ECL-varauksen. Varaus on tilapäinen ja voimassa niin kauan, kunnes ECL-laskennassa käytettävät riskiparametrit on päivitetty kuvaamaan muuttunutta tilannetta. Osuuspankissa on käytössä tappiota koskevan vähennyserän määrään kohdistuvia ns. post-model management overlayä että riskiparametreihin esim. PD:hen sisältyviä management overlay kertomuksia. Tehtyihin johdon harkintaan perustuviin arvonalentumisen lisävarauksiin sovelletaan tiukkoja seurantakriteerejä ja niistä raportoidaan ylimmälle johdolle neljännesvuosittain.

1.4.4.6.1 Muut odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytetyt arviot

Osuuspankki käyttää myös erilaisia arvioita ECL-laskennassa, joilla on vaikutusta ECL:n määrään mm:

- Vakuuden maantieteellisen sijainnin perusteella arvioitu vakuuden käypä arvo
- Sopimusten oikea ryhmittely eri segmentteihin siten, että niiden ECL lasketaan oikealla mallilla
- Malleissa käytetyt erilaiset oletukset ja asiantuntija-arviot
- Mallinnusaineiston ja dataan laatuun liittyvän malliriskin määrittäminen

- Oikeiden ECL - mallien valinta niin, että mallit kuvastavat sopimuskannan odotettavissa olevia luottotappioita mahdollisimman hyvin.
- ECL -mallien parametrien estimointimenetelmän valinta.
- Sopimuksen maturiteetin määrittäminen eräpäivättömille luotoille (valmiusluotot)

1.4.4.7 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan osittain pois taseesta silloin kun:

- laina on siirretty oikeudelliseen perintään, jolloin lainan pääoma kirjataan alas vakuuden arvoon saakka.
- velkajärjestelyn tai yrityssaneerauksen maksuohjelma on vahvistettu, eikä luotossa ole muita osallisia tai realisoitavaa omaisuutta.

Laina kirjataan kokonaan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty tai kun pesähoitajalta on saatu ilmoitus, ettei jako-osuutta tule, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päätynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

1.4.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.4.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä käyttäen lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös veloitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.4.7 Pitkäaikaissäätämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.4.8 Johdannaissopimukset ja suojaustoimet

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Merkittävin markkinariski on korkotuloriski, joka aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista. Tästä syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimitin puitteissa. Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu tarkemmin toimintakertomuksen Riskienhallinta-kappaleessa.

Suojauksessa voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia ja korko-optioita. Johdannaisten nimellisarvot ja käyvät arvot on esitetty liitteessä Johdannaissopimukset.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia, joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaissopimukset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen vastaavaa ja vastattavaa -puolen erään johdannaissopimukset sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.4.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.4.8.2 Suojauslaskenta

Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Osuuspankissa on laadittu suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi. Suojausperiaatteiden mukaisesti Osuuspankissa voidaan suojautua korkoriskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta. Osuuspankin suojausstrategian mukaisia toimenpiteitä toteutetaan ja ylläpidetään keskitetysti OP Ryhmässä. Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti suojauksen alussa. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Sopimuksia käsitellään suojauslaskennan sääntöjen mukaisesti kirjanpidossa, mikäli IAS 39:n edellyttämä suojausinstrumentin ja siihen liittyvän suojauskohteen välinen suojaussuhde täyttävät standardin kriteerit.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta lopetetaan ei-takautuvasti, jos suojausinstrumentti erääntyy, myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan tai suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen kriteereitä tai suojauksen määrittäminen perutaan. Tässä yhteydessä suojausinstrumentin korvaaminen tai jatkaminen toisella suojausinstrumentilla ei ole erääntymistä tai purkamista, jos tällainen korvaaminen tai jatkaminen on osa yhteisön dokumentoitua suojausstrategiaa.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset – ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio.

Osuuspankki käyttää IFRS 9:n mukaista poikkeusta jatkaa IAS 39:n standardin soveltamista suojauslaskentaan sekä EU carve-out version soveltamista korkoriskin portfoliosuojakseen. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tehokkella ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan instrumentin ja suojattavan erän käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai portfolion käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

1.4.8.2.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pääsääntöisesti luottoportfolioihin. EU carve-out version mukaista käyvän arvon portfoliosuojausmallia sovelletaan osaan luottosopimuksiin liittyvien korkokattojen ja korkoputkien käyvän arvon korkoriskin suojaukseen. Käyvän arvon suojauslaskentaa sovelletaan myös suojattaessa osaa kiinteäkorkoisten avista-ehdoisten käyttö- ja säästötilien korkoriskiä. Molempia suojaussuhteita pienennetään tai kasvatetaan silloin kun se on korkotuloriskin hallinnan kannalta tarpeellista. Luottojen korkoriskin suojaussuhteiden osalta osuuspankki kantaa suojattuun erään liittyvän asiakashäilytymisen riskin, joka näkyy mahdollisena ennenaikaisena takaisinmaksuna. Tämä aiheuttaa kuitenkin vain harvoin tehottomuutta, sillä tätä riskiä hallitaan sopeuttamalla suojausastetta säännöllisesti osuuspankin korkotuloriskinhallinnan puitteissa.

Johdannaisopimusten, jotka ovat pääsääntöisesti optioita, on dokumentoitu lainan viitekoron käyvän arvon riskiä suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan Suojauslaskennan nettotulokseen. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuuserät arvostetaan suojauksen aikana suojatun riskin osalta käypään arvoon, ja suojatun riskin arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman Suojauslaskennan nettotulokseen ja nettotulokset molemmista eristä on eritelty omassa liitteessä. Suojattujen lainojen suojatun riskin arvotusoikaisu esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä.

Lopetettaessa suojauslaskenta, suojattavan rahoitusinstrumentin kirjanpitoarvoon tehty suojattavasta riskistä johtuva arvotusoikaisu on jaksoitettava tulosvaikutteisesti rahoitusinstrumentin eräpäivään mennessä. Tämä koskee sellaista rahoitusinstrumenttia, johon sovelletaan efektiivisen koron menetelmää. Oikaisu jaksoitetaan uudelleen laskettuun efektiiviseen korkoon perustuen tai portfoliosuojauksissa tasaariin perustuen. Kuitenkin jos suojauksen lopetuksen yhteydessä suojattu erä kirjataan pois taseesta, kirjataan myös kertynyt suojatun riskin arvotusoikaisu välittömästi tulokseen.

1.4.8.2.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin.

Osuuspankki soveltaa rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osaa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon, siltä osin, kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti. Euribor-sidonnaista luottokantaa on aina enemmän kuin suojaavia johdannaisia ja näistä suojauksista tuleva tehottomuuden määrä on hyvin vähäinen.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen Johdannaissopimukset varoissa tai veloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Suojaussuhteesta aiheutuva mahdollinen tehottomuus voi aiheutua suojaavan instrumentin ja suojattavan erän rahavirtojen eriaikaisuudesta, ja se kirjataan tuloslaskelman Suojauslaskennan nettotulokseen. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tulokseen sille tilikaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat toteutuvat.

Jos suojattujen rahavirtojen ei enää odoteta toteutuvan, suojausinstrumentista kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi. Peruutettujen suojauksen määritysten osalta, jos suojattujen rahavirtojen odotetaan edelleen toteutuvan, kertyneet käyvän arvon muutokset jäävät omaan pääomaan erilliseksi eräksi, kunnes suojatut rahavirrat vaikuttavat tuloslaskelmaan, jos rahavirtojen odotetaan vaikuttavan useaan raportointikauteen, jaksotetaan kertynyt määrä tasaeriin perustuen.

1.5 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.6 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.7 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAA KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteyksyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettynä hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

1.8 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

1.9 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.9.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintameno. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintameno. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.9.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta.

Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.2.1 Arvonorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonomääritysmenetelmät

Arvonorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenua olennaisesti suurempi. Arvonorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.9.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.9.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenuon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoin kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintamenu, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenu poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen, kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30–40 vuotta
Koneet ja kalusto	3–6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta

1.10 VUOKRASOPIMUKSET

Silloin kun Osuuspankki on vuokralle antaja, sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Vuokrakulut vuokrasopimuksista merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.11 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.12 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitylanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille samansuuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.13 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Taseen tilinpäätössiiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältävät tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

1.14 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.14.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiössä tai OP-Henkivakuutuksessa. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien ja OP-Henkivakuutuksen ryhmäeläkevakuutus 2005 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

1.14.2 Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahastosta. OP Ryhmän strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahaston mittareissa.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen noudattaa finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuu OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkittamisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Palkkion maksamisen tulee olla perusteltavissa yhtiön liiketoiminnan menestyksellä, sisäisten ohjeiden ja ulkoisen sääntelyn noudattamisella sekä riskinoton ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisella toiminnalla. Yhtiön hallituksen omien havaintojen lisäksi palkkion maksamisen edellytysten tarkastelussa otetaan huomioon riskienhallinnan, compliance ja sisäisen tarkastuksen havainnot.

1.14.3 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.14.4 Tulospalkkiojärjestelmä

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen tulospalkkiojärjestelmään. Tulospalkkiojärjestelmällä ohjataan ja tuetaan OP Ryhmän pitkän aikavälin strategisten tavoitteiden ja niistä johdettujen vuositavoitemittareiden toteutumista sekä palkitaan henkilöstöä tavoitteiden saavuttamisesta ja ylittämisestä. Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Tulospalkkio on porrastettu vaatavuusluokan mukaan ja palkkiomaksimit vastaavat 1–9 kuukauden palkkaa vuositasona.

Henkilöiden tulostietojen tavoitteet perustuvat vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, rahoitus- ja sijoitusprosessin laatu, palkkiotuotot, myynti sekä strategiasta johdetut toiminnan kehittymiseen liittyvät tavoitteet. Osuuspankkien johdolle yhteiset ryhmätasoiset mittarit olivat OP Ryhmän kulu-tuottosuhte 20 prosentin painolla, tuotepeittomittarin kriteerit täyttävien asiakkaiden määrän nettokasvu 20 prosentin painolla. Lisäksi johtajien tulostiedoilla oli pankkitasoisena mittarina pankinasiakasliiketoiminnan riskisopeutetun pääoman tuotto (RORAC).

Tulospalkkion ansaintamittareiden toteuman lisäksi lopulliseen palkkion maksuun vaikuttaa laadullinen arviointi, jossa esihenkilö arvioi henkilön ohjeiden ja sääntelyn mukaista toimintaa. Tarkastelussa huomioidaan myös kestävyysriskit niiden henkilöiden ja roolien osalta, joille kestävyysriskien huomioiminen on olennainen osa työtehtäviä. Tulospalkkion määrää korjataan riskiperusteisesti rikkeiden kriittisyyden ja määrän perusteella kertoimella 0–1.

Palkkiot maksetaan kokonaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna. Järjestelmän kulut jaksetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.15 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

1.16 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmästä kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteiden kappaleessa Jaksotettu hankintameno. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.17 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.18 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.18.1 Vakausmaksu

Vakauserä kerättiin euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä ylläpidetään. Kerättävään määrään vaikuttaa myös kriisinratkaisurahastoon kerättyjen varojen tuotto. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakauserä maksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.18.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon (VTS-rahasto) kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU-vaatimukset. VTS-rahaston jäsenenä OP Ryhmällä on oikeus kattaa talletussuojamaksut Rahoitusvakausvirastolle (RVV) VTS-rahastosta. Sääntöjensä nojalla VTS-rahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen RVV:n hallinnoimaan talletussuojarahastoon siinä suhteessa, kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. RVV:n hallinnoiman talletussuojarahaston tavoitetaso on 0,8 prosenttia korvattavista talletuksista. Talletussuojamaksusta ei tullut tuloslaskelman kuluvaikutusta vuosina 2023 ja 2024.

1.18.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.18.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.18.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.19 LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET

Osuuspankki muutti vuoden 2024 aikana lainasaamisten ja saamistodistusten saamatta olevien korkojen sekä rahoitusvelkojen maksamattaolevien korkojen esittämistä taseella. Muutokset tehtiin takautuvasti vertailuvuoden taseelle 31.12.2023. Lainasaamisten ja saamistodistusten saamatta olevat korot on aiemmin esitetty taseen rivillä "Siirtosaamiset ja maksetut ennakot" ja rahoitusvelkojen maksamattomat korot on esitetty aiemmin taseen rivillä "Siirtovelat ja saadut ennakot". Lainasaamisten saamatta olevat korot siirrettiin taseen riveille "Saamiset luottolaitoksilta", "Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä" ja "Muut varat". Saamistodistusten saamatta olevat korot siirrettiin taseen riville "Saamistodistukset". Rahoitusvelkojen maksamattomat korot siirrettiin taseen riveille "Velat luottolaitoksille" ja "Velat yleisölle ja julkisyhteisöille".

Alla olevasta taulukosta näkee yhteenvetona taseen 31.12.2023 takautuvien oikaisujen määrät:

TASE-ERÄ	SALDO 31.12.2023	TAKAUTUVA OIKAISU	OIKAISTU SALDO 31.12.2023
Saamiset luottolaitoksilta	162 419 177,94	1 138 609,95	163 557 787,89
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	466 783 026,42	1 928 098,32	468 711 124,74
Saamistodistukset	1 500 000,00	1 486,33	1 501 486,33
Muut varat	301 455,89	34,02	301 489,91
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	5 708 360,60	-3 068 228,62	2 640 131,98
VARAT YHTEENSÄ	636 712 020,85	0,00	636 712 020,85
Velat luottolaitoksille	143 910 945,52	943 772,84	144 854 718,36
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	433 249 298,25	2 576 413,48	435 825 711,73
Siirtovelat ja saadut ennakot	7 975 851,18	-3 520 186,32	4 455 664,86
VELAT YHTEENSÄ	585 136 094,95	0,00	585 136 094,95

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot
- 7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 8 Liiketoiminnan muut tuotot
- 9 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista
- 10 Liiketoiminnan muut kulut
- 11 Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 12 Saamiset luottolaitoksilta
- 13 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 14 Leasingkohteet
- 15 Saamistodistukset
- 16 Tappiota koskeva vähennyserä
- 17 Osakkeet ja osuudet
- 18 Johdannaissopimukset
- 19 Aineettomat hyödykkeet
- 20 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 21 Muut varat
- 22 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 23 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 24 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 25 Muut velat
- 26 Pakolliset varaukset
- 27 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 28 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 29 Oma pääoma
- 30 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 31 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2024
- 32a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2024
- 32b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2024
- 32c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2024

Muut liitetiedot

- 33 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2024
- 34 Lisäeläketurva
- 35 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 36 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 37 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 38 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 39 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2024
- 40 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2024
- 41 Asiakasvarat

1. Korkotuotot

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Saamistodistuksista
Johdannaissopimuksista
josta rahavirran suojaus
Muut korkotuotot
Yhteensä
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot

2024	2023
5 662 435,24	5 004 141,56
23 056 582,38	19 966 896,30
46 068,66	50 206,63
3 552 028,95	2 691 062,82
-390 374,96	-267 908,49
786,03	689,57
32 317 901,26	27 712 996,88
1 497 145,84	1 241 756,40

2. Korkokulut

Veloista luottolaitoksille
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Muut korkokulut
Yhteensä

2024	2023
-3 754 501,86	-3 118 708,07
-5 831 001,26	-3 194 526,86
0,00	0,00
-1 958 251,32	-1 354 299,80
0,00	0,00
-1 165,68	-29 369,14
-11 544 920,12	-7 696 903,87

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

Vuokratuotot
Suunnitelman mukaiset poistot
Arvon alentumiset
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)
Palkkiotuotot
Muut välittömät tuotot
Muut välittömät kulut
Yhteensä

2024	2023
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osingot ja osuuspääoman korot
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut rahoitusvarat
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä
Omistusyhteisy yrityksiltä
Yhteensä

2024	2023
0,00	2 000,00
0,00	2 000,00
1 636 596,00	1 618 411,60
0,00	0,00
0,00	0,00
1 636 596,00	1 620 411,60

5. Palkkiotuotot ja -kulut**Palkkiotuotot**

Luotonannosta
Talletuksista
Maksuliikenteestä
Rahastoista
Omaisuuksien hoidosta
Lainopillista tehtävistä
Arvopaperinvälityksestä
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta
Vakuutusten välityksestä
Takauksista
Muut
Yhteensä

2024	2023
452 165,52	471 782,39
165 013,08	168 230,01
1 294 665,28	1 629 420,97
186 144,73	160 965,32
-30 697,39	-66 082,94
130 823,78	108 562,78
29 991,98	35 310,86
0,00	0,00
521 559,54	615 413,72
60 969,33	55 878,59
-947 346,46	-775 478,49
1 863 289,39	2 404 003,21

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut
Muut
Yhteensä

2024	2023
-222 754,62	-251 477,62
-75 214,33	-82 601,40
-297 968,95	-334 079,02

6. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot**Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot**

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muut
Yhteensä

2024	2023
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muista
Yhteensä

0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Arvopaperikaupan muut tuotot

Korkotuotot

0,00	0,00

Johdannaisten nettotuotot

2 432,27	37 346,87

Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä

2 432,27	37 346,87

Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista rahoitusvaroista

0,00	0,00

Valuuttatoiminnan nettotuotot

0,00	0,00

Suojauslaskennan nettotulos

0,00	0,00

Suojausinstrumenttien nettotulos

-1 782 972,55	6 663 594,88

Suojauskohteiden nettotulos

1 782 972,55	-6 663 594,88

Kaikki yhteensä

2 432,27	37 346,87

7. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokra- ja osinkotuotot
Muut tuotot
Myyntivoitot
Vuokrakulut
Suunnitelman mukaiset poistot
Myyntitappiot
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset
Muut kulut
Yhteensä

2024	2023
69 045,88	74 287,72
0,00	9 722,10
6 261,70	0,00
0,00	0,00
-547,00	-2 881,94
0,00	-17 344,10
0,00	-88 085,73
-136 783,49	-134 435,69
-62 022,91	-158 737,64

8. Liiketoiminnan muut tuotot

Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Fuusiovoitot
Muut
Yhteensä

2024	2023
26 489,39	24 817,20
0,00	0,00
0,00	0,00
73 551,94	62 421,61
100 041,33	87 238,81

9. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista

Suunnitelman mukaiset poistot
Arvon alentumiset tytä- ja omistusyhteyksyrityksistä
Arvon alentumiset muista aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
Yhteensä

2024	2023
-190 209,91	-346 984,86
0,00	0,00
0,00	-1 829 100,10
-190 209,91	-2 176 084,96

10. Liiketoiminnan muut kulut

	2024	2023
Vuokrakulut	-112 230,92	-111 662,27
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	-1 473 120,75	-520 234,61
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00
Viranomaismaksut	-50 769,77	-271 220,25
Muut	-1 309 651,07	-995 491,26
Yhteensä	-2 945 772,51	-1 898 608,39

11. Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot**2024**

Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	0,00	2 248 239,48	2 248 239,48
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	0,00	3 592,74	3 592,74
Muista			0,00
Lopulliset luottotappiot	-3 490 710,02		-3 490 710,02
Palautukset poistetuista saamisista		7 195,96	7 195,96
Yhteensä	-3 490 710,02	2 259 028,18	-1 231 681,84

2023

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 885 463,56	0,00	-1 885 463,56
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	-822,29	0,00	-822,29
Muista	0	0	0,00
Lopulliset luottotappiot	-728 646,53	0,00	-728 646,53
Palautukset poistetuista saamisista	0,00	10 545,06	10 545,06
Yhteensä	-2 614 932,38	10 545,06	-2 604 387,32

12. Saamiset luottolaitoksilta**Vaadittaessa maksettavat**

Talletukset

Muut

Yhteensä

Muut kuin vaadittaessa maksettavat

Keskuspankeilta

Luottolaitoksilta

Talletukset

Muut

Yhteensä

Saamiset luottolaitoksilta yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

31.12.2024**31.12.2023**

41 731 930,37	36 801 531,93
0,00	0,00
41 731 930,37	36 801 531,93
0,00	0,00
117 240 372,12	126 756 255,96
0,00	0,00
117 240 372,12	126 756 255,96
158 972 302,49	163 557 787,89
0,00	0,00

Tase-erään sisältyvät korkosaamiset

909 266,55	1 138 609,95

13. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**Luotonanto ja takausaamiset sektoreittain**

Yritykset ja asuntoyhteisöt

Rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Julkisyhteisöt

Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

Kotitaloudet

Ulkomaat

Yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

31.12.2024	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2024	31.12.2023	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2023
69 758 390,73	604 005,82	69 503 471,67	2 510 623,90
561 731,01	210,04	468 337,16	145,65
-5,26	5,26	-8,69	8,69
375 971,49	11,36	250 303,54	21,18
408 731 486,92	2 473 478,98	398 486 376,20	2 815 151,52
6 145,58	0,00	2 644,86	0,00
479 433 720,47	3 077 711,46	468 711 124,74	5 325 950,94
0,00		0,00	

Tase-erään sisältyvät korkosaamiset

1 327 755,09

1 928 098,32

14. Leasingkohteet

Ennakkomaksut

Koneet ja kalusto

Kiinteä omaisuus ja rakennukset

Muu omaisuus

Yhteensä**31.12.2024****31.12.2023**

0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

15. Saamistodistukset

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2024

	31.12.2024		31.12.2023
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
			Saamistodistukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muilta	0,00	1 501 941,25	1 501 941,25
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	1 501 941,25	1 501 941,25
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	1 501 941,25	1 501 941,25
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 501 941,25	1 501 941,25

Tase-erään sisältyvät korkosaamiset

1 941,25	1 486,33

16. Tappioita koskeva vähennyserä

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika		
75 585,52	522 223,40	4 733 907,13	5 331 716,05	
-19 751,74	246 855,95	0,00	227 104,21	
-1 512,56	0,00	263 951,80	262 439,24	
19 426,60	-120 440,53	0,00	-101 013,93	
0,00	-27 868,40	292 753,64	264 885,24	
0,00	90 437,05	-376 669,89	-286 232,84	
1 164,80	0,00	-23 592,08	-22 427,28	
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	17 683,25	39 471,27	54 650,87	111 805,39
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-5 598,54	-32 697,09	-480 415,25	-518 710,88
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-2 239,35	-70 111,91	402 447,68	330 096,42
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	11 148,57	273 578,42	-396 724,07	-111 997,08
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	-10 744,44	-2 397 036,27	-2 407 780,71
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotosuovaikutus yhteensä	20 321,03	388 480,32	-2 660 633,57	-2 251 832,22
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2024	95 906,55	910 703,72	2 073 273,56	3 079 883,83

Odottavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2024

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Taseen vastuut *	383 423 232,17	77 147 882,29	21 387 797,49	481 958 911,95
Taseen ulkopuoliset vastuut **	8 266 451,07	823 693,25	55 312,80	9 145 457,12
Yhteensä	391 689 683,24	77 971 575,54	21 443 110,29	491 104 369,07

*) pl. Opintoluotot

**) Luottovasta-arvokertomella (CCF)

kerrottu taseen ulkopuolisen vastuun määrä

Osuuspankki voi kirjata lopullisen luottotappion kokonaan tai osaksi rahoitusvaroista, mutta kohdistaa niihin vielä tämän jälkeen perintätoimenpiteitä.

Tällaisten rahoitusvarojen määrä oli 31.12.2024 2.290.252,35 euroa.

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2023

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	95 284,45	333 129,91	3 017 015,84	3 445 430,20
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-16 864,08	154 093,13	0,00	137 229,05
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	-4 704,04	0,00	2 113 448,59	2 108 744,55
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	3 667,72	-38 663,11	0,00	-34 995,39
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	-46 084,22	314 534,73	268 450,51
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0,00	27 018,03	-176 885,03	-149 867,00
	52,08	0,00	-8 191,10	-8 139,02
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	14 135,52	54 080,87	11 369,30	79 585,69
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-5 586,16	-6 541,85	-439 812,33	-451 940,34
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-10 399,97	45 190,64	392 044,40	426 835,07
Arviointimethodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	0,00	-489 617,27	-489 617,27
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00

Nettotosvaikutus yhteensä**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2023**

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika		
	95 284,45	333 129,91	3 017 015,84	3 445 430,20
	-16 864,08	154 093,13	0,00	137 229,05
	-4 704,04	0,00	2 113 448,59	2 108 744,55
	3 667,72	-38 663,11	0,00	-34 995,39
	0,00	-46 084,22	314 534,73	268 450,51
	0,00	27 018,03	-176 885,03	-149 867,00
	52,08	0,00	-8 191,10	-8 139,02
	14 135,52	54 080,87	11 369,30	79 585,69
	-5 586,16	-6 541,85	-439 812,33	-451 940,34
	-10 399,97	45 190,64	392 044,40	426 835,07
	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	-489 617,27	-489 617,27
	0,00	0,00	0,00	0,00
	-19 698,93	189 093,49	1 716 891,29	1 886 285,85
	75 585,52	522 223,40	4 733 907,13	5 331 716,05

Odottavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2023

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Taseen vastuut *	390 181 874,02	79 529 744,39	23 412 745,11	493 124 363,52
Taseen ulkopuoliset vastuut **	7 349 105,16	612 472,38	55 276,29	8 016 853,83
Yhteensä	397 530 979,18	80 142 216,77	23 468 021,40	501 141 217,35

*) pl. Opintoluotot

**) Luottovasta-arvokertomella (CCF)

kerrottu taseen ulkopuolisen vastuun määrä

Osuuspankki voi kirjata lopullisen luottotappion kokonaan tai osaksi rahoitusvaroista, mutta kohdistaa niihin vielä tämän jälkeen perintätoimenpiteitä.

Tällaisten rahoitusvarojen määrä oli 31.12.2023 979.559,51 euroa.

17. Osakkeet ja osuudet**31.12.2024****Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulospaikutteisesti kirjattavat	0,00	0,00	0,00	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	42 395 800,00	42 395 800,00	0,00
Omistusyhteisyritysosakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytärityritysosakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	42 395 800,00	42 395 800,00	0,00

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	42 395 800,00	42 395 800,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	42 395 800,00	42 395 800,00	0,00

31.12.2023

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikuttisesti kirjattavat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteisyritysosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	36 368 800,00	36 368 800,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	36 368 800,00	36 368 800,00	0,00

18. Johdannaissopimukset

Suojaamistarkoituksessa tehtyt johdannaissopimukset 31.12.2024

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
Optiosopimukset
Ostetut
Asetetut
Koronvaihtosopimukset
josta rahavirran suojaus
Muut swap -sopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
268 769 237,99	6 839 831,54	1 969 565,14
138 694 156,49	4 943 824,55	974 966,20
138 694 156,49	4 943 824,55	974 966,20
130 075 081,50	1 896 006,99	994 598,94
12 780 000,00		811 257,45
	6 839 831,54	1 969 565,14

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
Optiosopimukset
Ostetut
Asetetut
Koronvaihtosopimukset
Muut swap -sopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
594 246,90	117 186 498,29	150 549 641,53	438 851,27	268 769 237,99
				0,00
594 246,90	10 018 822,40	128 081 087,19	0,00	138 694 156,49
594 246,90	10 018 822,40	128 081 087,19		138 694 156,49
				0,00
	107 167 675,89	22 468 554,34	438 851,27	130 075 081,50
				0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2024

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
Optiosopimukset
Ostetut
Asetetut
Koronvaihtosopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
Optiosopimukset
Ostetut
Asetetut
Koronvaihtosopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00

Suojaamistarkoituksessa tehty johdannaissopimukset 31.12.2023

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
 Optiosopimukset
 Ostetut
 Asetetut
 Koronvaihtosopimukset
 josta rahavirran suojaus
 Muut swap -sopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
221 694 782,30	7 790 660,18	2 454 575,51
154 421 705,38	6 649 690,80	1 369 600,93
154 421 705,38	6 649 690,80	1 369 600,93
67 273 076,92	1 140 969,38	1 084 974,58
12 780 000,00		894 151,00
	7 790 660,18	2 454 575,51

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
 Optiosopimukset
 Ostetut
 Asetetut
 Koronvaihtosopimukset
 Muut swap -sopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
154 721,12	38 068 954,09	182 978 050,61	493 056,48	221 694 782,30
				0,00
154 721,12	8 490 590,78	145 776 393,48	0,00	154 421 705,38
154 721,12	8 490 590,78	145 776 393,48		154 421 705,38
				0,00
	29 578 363,31	37 201 657,13	493 056,48	67 273 076,92
				0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2023

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
 Optiosopimukset
 Ostetut
 Asetetut
 Koronvaihtosopimukset

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00

Korkojohdannaiset

Termiinisopimukset
 Optiosopimukset
 Ostetut
 Asetetut
 Koronvaihtosopimukset

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00
				0,00
				0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Suojauslaskennan vaikutukset taloudelliseen asemaan ja tulokseen

Käyvän arvon suojaukset

Suojattujen saamisten kirjanpitoarvo
Suojattujen velkojen kirjanpitoarvo
Jäljellä olevien suojauskohteiden määrä ei jatkuvista suojauksista

Käyvän arvon suojaukset

Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojausten tehottomuutta kaudella
Tuloslaskelmalla esitetty suojausten tehottomuutta

Rahavirran suojaukset

Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojausten tehottomuutta kaudella
Tuloslaskelmalla esitetty suojausten tehottomuutta
Rahavirran suojausrahaston muutos jatkuvista suojauksista
rahavirran suojausrahaston muutos terminoiduista suojauksista

31.12.2024	31.12.2023
Korkoriskin suojaus	Korkoriskin suojaus
152 149 237,99	167 974 782,30
116 620 000,00	53 720 000,00
287 488,87	346 904,37
-1 782 972,55	6 663 594,88
1 782 972,55	-6 663 594,88
0,00	0,00
246 557,48	-19 102,67
-246 557,48	19 102,67
0,00	0,00
246 557,48	-19 102,67
0,00	0,00

19. Aineettomat hyödykkeet

ICT-menot
Muut kehittämismenot
Liikearvo
Muut aineettomat hyödykkeet
Yhteensä

31.12.2024	31.12.2023
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	362 956,00
0,00	362 956,00

20. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena
- vähennykset tilikautena
+/- siirrot erien välillä
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset
- kertyneet poistot tilikauden alussa
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa
+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet
565 645,71	1 845 516,45	5 474 510,43	623 028,41
0,00	3 001,30	17 535,91	151 803,91
0,00	-59 033,54	0,00	-62 593,85
-565 645,71	0,00	0,00	565 645,71
-37 710,00	-547,00	-46 389,00	-106 110,91
0,00	0,00	0,00	0,00
240 399,71	9 296,24	0,00	-177 805,86
-202 689,71	-12 579,14	-2 340 999,98	-344 254,68
0,00	-1 554 226,67	-2 087 236,27	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	231 427,64	1 017 421,09	649 712,73

Sijoituskiinteistöomaisuuden käypä arvo

235 000,01

21. Muut varat

Arvopapereiden myyntisaamiset
Maksujenvälityssaamiset
Muut
Yhteensä

31.12.2024	31.12.2023
0,00	0,00
0,00	0,00
334 720,74	301 489,91
334 720,74	301 489,91

22. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot**Korot**

Korkosaamiset

Maksetut korkoennakot

Yhteensä

Muut

Muut maksetut ennakomaksut

Muut siirtosaamiset

Yhteensä

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä**31.12.2024****31.12.2023**

408,47	2 595 213,96
0,00	0,00
408,47	2 595 213,96
2 139,50	4 312,56
67 598,83	40 605,46
69 738,33	44 918,02
70 146,80	2 640 131,98

23. Laskennalliset verosaamiset ja -velat**31.12.2024**

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
644 835,68	0,00	644 835,68
120 455,93	7 094,18	113 361,75
765 291,61	7 094,18	758 197,43

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin.

Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9-siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2024

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin,

arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
0,00	0,00	0,00
17 508 403,00	3 501 680,60	14 006 722,40
17 508 403,00	3 501 680,60	14 006 722,40

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja verotusperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

24. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Sijoitustodistukset
Joukkovelkakirjalainat
Muut
Yhteensä

Kirjanpitoarvo 31.12.2024	Nimellisarvo 31.12.2024	Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Nimellisarvo 31.12.2023
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

25. Muut velat

Arvopapereiden ostovelat
Maksujenvälitysvelat
Muut
Yhteensä

31.12.2024	31.12.2023
0,00	0,00
1 360 145,16	1 619 847,03
598 041,89	516 282,01
1 958 187,05	2 136 129,04

26. Pakolliset varaukset**31.12.2024**

Varaukset 1.1.
+ varausten lisäys
- käytetyt varaukset
- peruutukset
Varaukset 31.12.

Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	25 552,37	25 552,37
					0,00
					0,00
				7 516,90	7 516,90
0,00	0,00	0,00	0,00	18 035,47	18 035,47

Muut pakolliset varaukset sisältävät taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjattuja odotettuja luottotappioita

2 172,37

31.12.2023

Varaukset 1.1.
+ varausten lisäys
- käytetyt varaukset
- peruutukset
Varaukset 31.12.

Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00	28 032,82	28 032,82
					0,00
					0,00
				2 480,45	2 480,45
0,00	0,00	0,00	0,00	25 552,37	25 552,37

Muut pakolliset varaukset sisältävät taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjattuja odotettuja luottotappioita

5 765,11

27. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

Korkovelat
Saadut korkoennakot
Yhteensä

Muut

Muut saadut ennakkomaksut
Muut siirtovelat
Yhteensä

Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä

31.12.2024	31.12.2023
0,00	1 046 991,58
1 879,28	2 759,78
1 879,28	1 049 751,36
1 918,19	2 768,19
2 676 637,26	3 403 145,31
2 678 555,45	3 405 913,50
2 680 434,73	4 455 664,86

28. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

31.12.2024	31.12.2023
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2024 liitetiedossa 1. Päämainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2024

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	00.1.1900

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennen aikaista takaisinmaksua.

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2023

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennen aikaista takaisinmaksua.

29. Oma pääoma

31.12.2024

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	79 856 181,50	8 753 597,26	-2 286 531,16	0,00	86 323 247,60
Osuuspääoma	27 607 900,00	1 423 000,00	-1 114 100,00	0,00	27 916 800,00
Jäsenosuudet	1 608 300,00	79 800,00	-32 000,00	0,00	1 656 100,00
Tuotto-osuudet	25 999 600,00	1 343 200,00	-1 082 100,00	0,00	26 260 700,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	2 402 983,74	308 196,83	-61 639,35	0,00	2 649 541,22
Vararahasto	3 089 927,81				3 089 927,81
Käyvän arvon rahasto	-686 944,07	308 196,83	-61 639,35		-440 386,59
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	3 586 942,94				3 586 942,94
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	46 258 354,82		-1 110 791,81		45 147 563,01
Tilikauden voitto tai tappio		7 022 400,43	0,00		7 022 400,43

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	28 376,74	0,00	0,00	0,00	28 376,74
Muut	-715 320,81	308 196,83	61 639,35	0,00	-468 763,33
Rahavirran suojaus	-894 151,00	308 196,83	0,00	0,00	-585 954,17
laskennalliset verot	178 830,19	0,00	61 639,35		117 190,84
Yhteensä	-686 944,07	308 196,83	61 639,35	0,00	-440 386,59

Oma pääoma**31.12.2023**

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	72 377 843,66	10 469 002,30	-2 990 664,46	0,00	79 856 181,50
Osuuspääoma	25 935 200,00	2 804 000,00	-1 131 300,00	0,00	27 607 900,00
Jäsenosuudet	1 556 800,00	80 800,00	-29 300,00	0,00	1 608 300,00
Tuotto-osuudet	24 378 400,00	2 723 200,00	-1 102 000,00		25 999 600,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	1 973 832,63	529 344,74	-100 193,63	0,00	2 402 983,74
Vararahasto	3 089 927,81				3 089 927,81
Käyvän arvon rahasto	-1 116 095,18	529 344,74	-100 193,63		-686 944,07
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	3 586 942,94				3 586 942,94
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	40 881 868,09		-1 759 170,83		39 122 697,26
Tilikauden voitto tai tappio		7 135 657,56	0,00		7 135 657,56

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	28 376,74	0,00	0,00	28 376,74
Muut	-1 116 095,18	500 968,00	100 193,63	0,00	-715 320,81
Rahavirran suojaus	-1 395 119,00	500 968,00	0,00	0,00	-894 151,00
laskennalliset verot	279 023,82	0,00	100 193,63		178 830,19
Yhteensä	-1 116 095,18	529 344,74	100 193,63	0,00	-686 944,07

30. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2024**

Sidottu oma pääoma

30 566 341,22

Vapaa oma pääoma

55 756 906,38

Oma pääoma yhteensä**86 323 247,60****Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2024**

Vapaa oma pääoma

55 756 906,38

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

444 786,59

Voitonjakokelpoiset varat**55 312 119,79**

31. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2024

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus

Johdannaissopimukset, nimellisarvot

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	98 372 302,48	2 600 000,00	58 000 000,01	0,00	0,00
	19 926 891,00	30 531 031,99	110 450 835,48	130 763 438,44	187 761 523,56
	1 941,25	1 500 000,00	0,00	0,00	0,00
	10 981 350,64	10 000 000,00	76 000 000,00	24 900 000,00	0,00
	453 760 548,52	4 063 295,27	3 040 000,00	2 919,25	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	93 264,08	500 982,82	117 186 498,29	53 548 763,97	97 439 728,83

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

32a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2024

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset

Johdannaissopimukset

Muu omaisuus

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Muut velat

Kotimaan raha	Ulkomaan raha
156 296 327,46	2 675 975,03
479 433 720,47	0,00
1 501 941,25	0,00
6 839 831,54	0,00
46 459 189,83	6 095,27
121 881 350,64	0,00
458 196 883,10	2 669 879,94
0,00	0,00
1 969 565,14	0,00
0,00	0,00
4 663 750,98	0,45

32b. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2024**Rahoitusvarat**

Käteiset varat

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Osakkeet ja osuudet

Johdannaissopimukset

Yhteensä**Rahoitusvelat**

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Johdannaissopimukset

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Yhteensä

Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
1 000 764,49	1 000 764,49
158 972 302,49	158 972 302,49
479 433 720,47	479 433 720,47
1 501 941,25	1 470 000,00
42 395 800,00	42 395 800,00
6 839 831,54	6 839 831,54
690 144 360,24	690 112 418,99
121 881 350,64	121 881 350,64
460 866 763,04	460 866 763,04
0,00	0,00
1 969 565,14	1 969 565,14
0,00	0,00
584 717 678,82	584 717 678,82

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

Saamistodistukset

Osakkeet ja osuudet

Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)

Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)

Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
			0,00
		42 395 800,00	42 395 800,00
	6 839 831,54		6 839 831,54
	1 969 565,14		1 969 565,14

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2024
siirrot tasoon 3
siirrot tasosta 3
muu muutos
Päättävä tase 31.12.2024

36 368 800,00
0,00
0,00
6 027 000,00
42 395 800,00

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

32c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2024

Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttaisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	1 000 764,49	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	158 972 302,49	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	479 433 720,47	0,00	0,00	0,00
Keskusp.rah.oik. saamistod ja muut saamistod	1 501 941,25	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	42 395 800,00	0,00	0,00
Johdannaissovimukset	0,00	0,00	0,00	6 839 831,54
Yhteensä	640 908 728,70	42 395 800,00	0,00	6 839 831,54
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	121 881 350,64	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	460 866 763,04	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissovimukset	0,00	0,00	0,00	1 969 565,14
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	582 748 113,68	0,00	0,00	1 969 565,14

Velat luottolaitoksille sisältää OP Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja

100 900 000,00 euroa

33. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2024**Omasta velasta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Muusta syystä omasta puolesta annetut vakuudet**Muiden puolesta annetut****Annetut vakuudet yhteensä**

Pantit	Kiinnitykset	Muut Vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	111 917 717,55	111 917 717,55
0,00	0,00	111 917 717,55	111 917 717,55

34. Lisäeläketurva

Lisäeläketurvan järjestämisestä tilikauden aikana aiheutunut eläkemenon määrä

0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön kautta.

35. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

31.12.2024

98 053,80

180 000,00

0,00

278 053,80

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

36. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2024**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi

annetut sitoumukset

Takaukset

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat

sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

josta luottolupaukset

Tytär yritysten puolesta	Osakkuusyritysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	18 513 249,03	18 513 249,03
0,00	0,00	2 246 907,38	2 246 907,38
0,00	0,00	2 246 907,38	2 246 907,38
0,00	0,00	16 266 341,65	16 266 341,65
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	16 266 341,65	16 266 341,65
0,00	0,00	16 266 341,65	16 266 341,65

37. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2016 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee kymmenen vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2025-2033 kiinteistöinvestoinnin valmistumisajankohdasta riippuen

31.12.2024

4 707,91

0,00

0,00

4 707,91

38. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri**Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2024**

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö

Vakinainen osa-aikainen henkilöstö

Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
50	11
4	1
1	-3
55	9

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2024

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

josta toimitusjohtaja Salla Rosakselle maksetut palkat ja palkkiot

sekä luontoisedut

Palkat ja palkkiot
38 463,00
462 038,77
271 837,30
10 080,00

Osuuskunnan kokouksen kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 693 euroa kuukaudessa ja kokouspalkkiota hallintoneuvoston ja vakavaraisuuden hallinnan seurantakokouksista 301 euroa kokoukselta. Varapuheenjohtajalle ja muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 301 euroa kokoukselta.

Hallintoneuvoston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 1288 euroa kuukaudessa ja 391 euroa kokous- ja koulutustilaisuuksista. Varapuheenjohtajalle ja muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 391 euroa kokous- ja koulutustilaisuuksista. Osuuspankkien hallinnon palkkiosuosituksen mukaisesti maksetaan palkkiota 2.12.2024 alkaen hallituksen puheenjohtajalle 1328 euroa kuukaudessa sekä kaikille hallituksen jäsenille kokouspalkkiota 402 euroa kokoukselta.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 63 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 tai 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2024 tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasiirron mukaisesti. Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2024 yhteensä 144.958,20 euroa (143.832,00). Henkilöstörahasiirron tehtävän palkkiosuosituksen määrä vuodelta 2024 on noin 1,50 % (3,0 %) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2024 kirjattiin henkilöstörahasiirropalkkioita yhteensä 37.668,00 euroa (61.230,00). Tarkemmin muuttuvasta palkitsemisesta kerrotaan laatimisperiaatteissa.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2024

Tilintarkastuksesta

Tilintarkastajan muut lausunnot

Veroneuvonta

Muut palvelut

Yhteensä

Tilintarkastus-palkkiot
21 558,73
10 528,74
0,00
0,00
32 087,47

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2024

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet

sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Yhteensä

Rahallainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahallainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
2 695 404,52	284 481,34	1 031 332,06	1 948 553,80	4 114,60
1 635 045,31	94 706,39	378 285,51	1 351 466,19	0,00
4 330 449,83	379 187,73	1 409 617,57	3 300 019,99	4 114,60

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahallainat erään.

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset				
Yrityksen nimi:	Koy Elimäen Matkakaari	54,83 %	3 203 264,37	0,00
Kotipaikka:	Kouvola			
Yrityksen nimi:	Koy Korian Keskustori	100,00 %	458 982,93	0,00
Kotipaikka:	Kouvola			
Yrityksen nimi:	Koy Elimäen Rahatori	61,05 %	1 254 787,22	-17 578,91
Kotipaikka:	Kouvola			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Omistusyhteisyritykset				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

40. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2024

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

16 074
0,00
48 700,00
2 009 000,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuodelle 2024 tavoitellaan 5,5 %:n ja vuodelle 2025 4,5 %:n korkoa tuotto-osuuksille, maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

41. Asiakasvarat

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

31.12.2024
112 147 683,00

Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaais- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2024
124 834,56
0,00
124 834,56
208 267,93

1. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

helmikuun 6 .päivänä 2025

Sanna Liljeqvist

Rami Korkkula

Lasse Koskela

Jenni Leppänen

Marianne Nygård

Saila Rosas

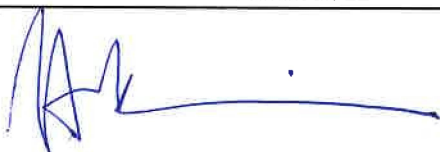

Juha Sajomaa

2. Lausunto toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen. Vuoden 2025 osuuskunnan kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Länsi-Kymen Osuuspankin toimintakertomuksen eikä tilinpäätöksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

helmikuun 11 .päivänä 2025

Jukka Koskinen
Hallintoneuvoston puheenjohtajaIna Lassas
Hallintoneuvoston sihteeri

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 13.2.2025

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Lauri Kallaskari
KHT